

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAZDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok --- 4 koruny — hal. Na pol roka --- 2 " — " Na štvrt roka --- 1 " 20 " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JAN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového nonpareill riadku 30 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.</p>
---	---	--

Nešlachetné ciele.

Kto sa o tom chce presvedčiť, s ak nešlachetnými plánmi zaoberajú sa ukrytí a verejní nepriatelia kresťanstva a cirkve, nech si prečíta jejich noviny. Povzbudzovanie ku shabaniu cirkevných majetkov v novinách židovsko-freimaurerských, socialdemokratov, radikálov, pokrokárov a demokratov je na dennom poriadku. Zachovaj Boh preto Uhorsko. aby bárs ktorá z týchto stránok dostala sa kedy na vládu, alebo ku dajakému vplyvu v krajinskom zákonodarstve. Cirkev katolícku olúpili by v tom páde, výš spomenutí jej nepriatelia, kresťanstvo by utlačili a pospolitý ľud kresťanský by ožobráčili, ako nám toho smutným príkladom je Francúzsko. Na prevedenie smutných plánov svojich rátajú tým istejšie nepriatelia kresťanstva a cirkve, bo možnosť ku tomu spatrujú vo verejných pomeroch krajinských, ako to z nasledujúcich dôkazov vysvitá:

1. Cirkev katolícka Uhorska, ponevác hrozné tarchy znášať musí ku zaokrytiu kulturálnych potrebností od prastarých časov opatrená je väčšími majetkami, ako v ktorejkoľvek druhej krajine. Ponevác ale dľa pochopov zkazonosného liberalizmu kulturálne potrebností zaokrývať má beznáboženský štát, čím väčšie sú tieto potrebnosti, to jest čím viacej škôl a kulturálnych ústavov postaví štát, tým menej ich bude môcť udržiať a vtedy nastane tá doba, že bude tam brať kde najde. Pride teda rad na cirkevné majetky. Preto pracovali liberáli hneď v ukrytosti, hneď zase verejne, aby majetky tak rečenej «mrtvej ruky» shabané byly. Tento nešlachetný

ciel nasledujú všetci nepriatelia cirkve a v prvom rade židovstvo.

2. V katolíckych stredných školách, ako aj na hlavnej universite v Budapešti, ktorá je založená a podnes udržiavaná z katolíckych majetkov, do polovice vychováva sa židovská inteligencia, ktorá z povdačnosti za toto neoceniteľné dobrodenie za úlohu si pokladá podporovať všetky snahy na ozbijanie cirkve namerené. Najväčší nepriatelia cirkevných majetkov sú židovskí novinári, títo, až len kedy do školy chodili, študovali na katolíckych gymnáziach, alebo na hlavnej škole, udržiavanej z katolíckych základín.

3. Protestanti nevydržiaujú ani jedného shromaždenia, konventu, sjazdu alebo zasadnutia, v ktorých by nezdvihali ponosy proti majetkom katolíckej cirkve. Myšlienku shabania týchto majetkov vstupujú do srdca svojej mládeže. Nenahliadajú, že takýmto pokračovaním pod sebou haluz režu, bo keď neverci začnú habať majetky katolíckej cirkve, bohatým konventom protestantským jejich veľké základiny tiež poberú. Nebudú sa mnoho vypytovať. Vezmú kde čo najdu!

4. Socialdemokrati sú dostatočne známi. Zo srdca ľudu vykorení chcejú ešte aj pochop pravého Boha. Bezbožná luza táto ako sa šíri v hrozných rozmerocho, tak v celkovej zaslepenosti duševnej v kňazstve spatruje iba dráčov a šudierov ľudu, millionami vládnúcich ničomníkov, jejichž majetky aby vraj soštátnené byly.

5. Kristóffy s jeho pokrokármi majú v programme, ukryte síce, tiež ale shabanie cirkevných majetkov. Kristóffy chcel všetky školy soštátniť, ku prevedeniu tejto myšlienky celkom

sbalamútenej hlavy, boly by sa musely v prvom rade cirkevné majetky secularisovať, t. j. šabať. Zkazonosné zámery Kristóffyho ohlasujú podnes noviny národnárske a s týmito zarovnak aj noviny «židovsko-demokratické» píšu takmer v každom čísle proti majetkom veľkých pánov, ktoré vraj treba skonfiškovať ako majetky cirkevné. O tých osem miliónoch holdov, čo sa u nás v židovských rukách nachodia, z národnárskych a demokratických novinárov posiaľ ani len jeden nepísal.

6. Freimaureri, alebo ako ich ináč volajú slobodní murári, priznávajú sa ku tej zásade, «že zákonné predlohy, ktoré predložiť sa majú cieľom utlačenia cirkve už popredku treba odôvodniť tak pred obecnstvom, ako pred zákonodarstvom». Vysloveným a označeným cieľom tejto potajomnej a bezbožnej sekty je utlačenie cirkve katolíckej. Aby tento nešlachetný cieľ previedli, predostreť musia zákonné predlohy. Aby ale tieto prijaté boly a staly sa zákonom, treba ich odôvodniť tak pred obecnstvom ako zákonodarstvom, t. j. treba ku tomu popredku pripravovať obecnstvo a aj krajinský snem. Vo smere tomto pracovali freimaureri vo Francúzsku a dovedli ho tam, kde je teraz. Zarovnak ale v tomto smere pracovali freimaureri aj u nás pod liberálnymi vládami. Pripravovali pre seba obecnstvo. Preto: 1. Socialdemokrati mohli slobodne robiť čo chceli. 2. Školy naporad soštatňovali. 3. Podporovali noviny a spisy, ktoré napádaly katolícku cirkev a kresťanské mravy. 4. Učiteľstvo vytrhali z pod vplyvu cirkevných predstavených. 5. Majetky katolíckych základín, ktoré mal v správe štát, administrovali tak poputným spôsobom, že skoro žiadneho osohu nedonášaly, aby štát ku cirkevným cieľom prinútený bol tým väčšie obete donášať.

Po takomto pripravovaní obecnstva túžobne očakávali freimaureri tú dobu, keď liberálna vláda predstúpi pred slávny sbor biskupský a povie: «Pánovia moji! Ja za vás ničoho viacej urobiť nevládzem, preto sem s tým cirkevným majetkom. Školy, gymnázia, universitu udržiavať je povinnosťou a cieľom štátu. Tieto farchy vezme z vašich pliec a dáme vám «statočný plat». Tento «statočný» plat by potom z roka na rok scvrknul, až by konečne celkom zmiznul, priam tak ako vo Francúzsku.

Chvála buď všemohúcemu! že to neprišlo ešte tak ďaleko u nás, ako to freimaureri chceli. Toto je ale zásluha kresťanskej ľudovej strany. Liberálov zničila kresťanská ľudová strana. Pokiaľ je aj táto politická strana v koalícii, katolíci Uhorska nemajú sa čoho obávať. Ponevác ale nepriatelia katolíckej cirkve a kresťanského ľudu nespia a čakajú na príležitosť, aby nešlachetné ciele svoje previedli, sriadujme, organizujme sa po všetkých stranách krajiny, aby kresťanská ľudová strana zmocnela na sneme a zvíťazila v bojoch za svätú cirkev, za náboženstvo a práva ľudu!

Čo bude s volebným právom?

Riešenie volebnej reformy, totižto otázky všeobecného volebného práva s tajným hlasovaním prisľúbené bolo v trónnej reči jeho veličenstva kráľa pri poslednom zahájení snemu. Terajšia vláda tomu zodpovedne vzala tiež do svojho programu prevedenie volebnej reformy. Medzi politickými stránkami zákonodarstva najprvšia bola v Uhorsku kresťanská ľudová strana, ktorá s celým dôrazom žiadala *práva pre ľud*. Bolo to ešte za hrúzovlády liberálov, keď ľud, bárs krvopotne pracoval, najväčšie farchy znášal, pri vojsku obetoval život a zdravie, v krajinských záležitostiach ale nemal skoro žiadneho slova. Keď prišli voľby vyslancov do krajinského snemu, hlasovať smeli len tí, ktorým to ustálený cenzus dovolil, medzi týmito zase mnohí záviseli od iných, hmotne a vplyvom mocnejších, boli im podriadení, tak že v mnohých okresoch krajinských vyslancov nevolili slobodne, lež ich takrečeno vymenovali. Voličia takýmto spôsobom bez politického presvedčenia prevádzali svoje volebné právo, najviacej z ľudu, volebného práva nikdy sa nedožilo. Z tých zase, čo ku tomuto právu horko-fažko prišli, veľkú čiastku nútili slúžnovci, notári, panskí úradníci, židovskí árendáši, úradníci peňažných ústavov a všeliakí korteši, aby pri voľbe hlasovali na toho, koho im úradne kandidujú. Tak sa potom stalo, že za krajinského vyslanca vyvolený bol často najväčší nepriateľ ľudu. Takýto vyslancovia dobre vedeli, že ablegátsky mandát nedostali od ľudu a následkom toho o ľud sa ani nestarali. Na

sneme za ľud nepracovali, lež podporovali vždy a vo všetkom len záujmy veľkých peňažných ústavov, úradníkov, nadovšetko židovského kapitálu.

Aké nespravodlivosti páchaly sa s volebným právom, to skúsila kresťanská ľudová strana pri voľbách. Chudoba, pospolitý ľud, teda väčšina voličov vždy bola na našej strane. Keď ale prišlo k hlasovaniu, vtedy mnohokrát ostali sme v menšine, bo mnohí z našich malých ľudí nemali práva ku hlasovaniu, mnohí zase z tých, čo ho mali, neužívali ho ku svojmu dobrému.

Toto nahliadla v prvom rade kresťanská ľudová strana, preto pri jej utvorení vzala do svojho programu rozšírenie volebného práva na spravodlivom a kresťanskom základe, čo zreteľne označil na krajinskom sneme krajinský vyslanec prälát Ján Molnár tymito slovami:

«Kto má povinnosti v štáte, tomu treba dať aj práva. Kto je dobrý za vojaka a aby dane platil, ten nech je dobrý aj ku hlasovaniu».

Liberáli nechceli ani slyšať o rozšírení volebného práva. Že liberáli prepadli, to je zásluhou kresťanskej ľudovej strany. Vláda z koalície utvorená vzala do jej programu prevedenie volebnej reformy. Kresťanská ľudová strana ponevác je v koalícii, *za najhlavnejšiu úlohu svoju pokladá, aby všeobecné volebné právo prevedené bolo s tajným hlasovaním po obciach.*

Následkom toho, keby terajšia vláda dotyčnú zákonnú predlohu tejto jasene snemu nepredložila, kresťanská ľudová strana žiadať bude s úplným dôrazom, aby sa to čoskorej stalo. Že ostatne v ministeriume vnútorných záležitostí usilovne pracujú na zostavení zákonnej predlohy o reforme volebného práva, to vysvitá z nasledujúcej smerodajnej zprávy:

«Prvá čiastka veľkého diela toho záležitosti v zostavení štatistických dát. — Popísali všetko mužské obyvateľstvo Uhorska vyše štyridsať rokov. Hlasovacieho práva účastní majú byť občania z viacerých ohľadov: dľa doterajšieho volebného práva, dľa zamestnania, dľa materinskej reči, dľa vojanskej povinnosti a dľa zbehlosti v maďarskom jazyku slovom a v písme. Po tomto ustálili v ministerstve základné zásady, dľa ktorých občania účastní majú byť hlasovacieho práva, *bez toho ale — ako sa to dôrazne udáva — že by občania nemad'arského jazyka ukrátení boli*

v jejich prirodzenom práve. Dľa týchto zásad majú teda právo mať ku hlasovaniu:

Najprv voličia, ktorí doteraz mali volebné právo, alebo ktorí napozatým dostanú volebné právo dľa doterajších zákonov. Takýchto voličov je teraz asi 1,100.000, z týchto zná a píše maďarsky 700.000, len podľa cenzusa voličov je 400.000.

Po druhé, právo k hlasovaniu dávajú isté povolania a zamestnania verejných záujmov, majú teda takéto právo na príklad: samostatný priemyselný s priemyselným dovolením alebo osvedčením, samostatný kupec, furman, úradník priemyselného obchodu, podúradník, alebo sluha, verejný úradník, diurnista a sluha v úrade (vynímajúc policajtov a financov), diplomovaní (advokát, lekár, inžinier), duchovný, katecheta, okresný notár, intelligencia, hospodársky úradník, podúradník alebo sluha, odborný robotník, *jestli je aspoň cez päť rokov zamestnaný. Sem patria aj tí, čo zadosť učinili vojanskej povinnosti.* Dľa povolania alebo zamestnania bolo by teda nových voličov 400.000, z ktorých maďarsky zná a píše 350.000 osôb. Vyslúžených vojakov je asi do 1,000.000; z týchto podľa cenzusa bude voličov 270.000, maďarsky zná a píše 530.000, lež aj medzi vyslúženými vojakmi, ktorí sú dľa cenzusa voličia, nachodí sa 180.000 čo znajú a píšu po maďarsky, na základe vojanskej služby bude teda asi 380.000 nových voličov.

Po tretie, volebné právo dostať majú, čo znajú maďarsky čítať a písať. Maďarsky čítať a písať vie 2,100.000 občanov vyše štyriadvadsať rokov. Z pomedzi týchto ale voličov je dľa cenzusu 700.000, dľa povolania a zamestnania 350.000, ako vyslúžení vojaci 530.000 dohromady teda 1,580.000 majú volebné právo dľa doterajších zákonov, tak že na základe znalosti maďarského jazyka v písme a slovom bude nových voličov len 520.000.

Dľa zákonného návrhu teda, na ktorom pracujú teraž v ministerstve vnútorných záležitostí, malo by byť voličov v Uhorsku asi 2,930.000, to jest poltrefakrát viacej ako doteraz. Počet voličov v krajoch národnosťami obývaných, z doterajších 500.000 povýšený má byť na 1,100.000.

Ku prevedeniu volebnej reformy potrebné je i nové rozdelenie volebných okresov, na čom sa teraz pracuje. Hlasovať sa má pri voľbe tajne a

po obciach. Takto má asi vyzeráť nová volebná reforma dľa smerodajnej zprávy. Bude ona zaiste sprsvodlivejšia, ako byly doterajšie volby.

Krešťanská ľudová strana silou-mocou bude pracovať na tom, aby budúce volby prevedené byly už dľa nového volebného zákona, ako to prisľúbil jeho veličenstvo kráľ v trónnej reči a vláda z koalície utvorená keď prevzala správu krajiny. Činí to krešťanská ľudová strana preto, pretože je ľudová, a činí to aj preto, bo to stojí v jej programme a pretože je presvedčená o tom, že medzi tými millionami, čo doteraz bezprávne a nemilosrdne pozbavení boli najkrajšieho práva občianskeho, nachodí sa mnoho verných a oddaných ľudákov. Krešťanská ľudová strana presvedčená je o tom, že všeobecné volebné právo na krešťanskom základe zachráni Uhorsko pred vykoristením cudzozemskému, zákonodarstvu našemu navráti starobylej vážnosti a zastaví prúdy ubiedených, ožobráčených a utlačovaných občanov, aby opustiac milú hruď otcovsku, hľadali svoje šťastie a blaho v cudzom a neznámom svete.

Za najvážnejšiu úlohu svoju preto pokladá krešťanská ľudová strana bojovať neustále za prevedenie volebnej reformy na základe krešťanskom a spravodlivom, pokiaľ totiž štát podlžného práva nedá každému, na koho uvaluje povinnosti. V boji za všeobecné volebné právo s tajným hlasovaním nech každý horlivý ľudák neohrozene podporuje krešťanskú ľudovú stranu!

Krešťania katolíci, čítajte ien dobré katolícke knihy a časopisy!!

Nová ohlávka starý kôň.

Jestli staré kone myslia, sníva sa im podistým o novej ohlávke. Takéto sny mal najprv zaiste «Slovenský Týždenník», za ním ich majú «Ľudové Noviny», keď v článku: «Nová ohlávka starý kôň», ako verní tovaryšia tie isté luhaniny roztrubujú o krešťanskej ľud. strane a o krešťanskom socializme. Ohlávkové sny tieto obom elvtáršom náležite vyložil časopis krešťanských socialistov, ktorý pod menom «Igaz Szó» v Budapešti vychádza. Toto verejné osvedčenie krešťanských socialistov v záujme pravdy a bez zmeny osnovy podávame v nasledovnom:

«Ľudová strana a krešťanskí socialisti. Slova krešťan a ešte viacej snáh krešťanských socialistov lákajúce sa liberálne a židovské noviny s trasúcim sa srdcom hľadajú na to, ak chytré rozširujú sa pohyby krešťansko-sociálne. Rozumie sa, hrozne to bolí všeliakým sadlom vymastené «židovské chlapčiská» a podlizujúcich sa im bachratých pánov, že ľud poučený organizuje sa z tej príčiny, aby zo seba ztriasol falošnú slobodu ohlasujúcich tyranov. V poslednom čase potom čudnými a ozaj smiešnymi vecami tešia jeden druhého títo ctení páni. Posiaľ totižto vždy to roztrubovali, že krešťansko-sociálne pohyby robí ľudová strana. To si mysleli títo páni, že oni týmto odstrašia ľud od krešťanských socialistov. Pretože ale vzdor jejich luhaninám krešťansko-sociálne pohyby ešte viacej sa rozširujú, včul s veľkou škodoradosťou tie chýry nastolia svojim čitateľom, že *krešťanskí socialisti rozbiú ľudovú stranu*.

Nuž ctený «Pesti Hirnap» (židovsko freimaurerské noviny. Poznam. Red.) a iní krajanovia, ktorým tak veľká trieska sú v očiach ľudová strana a aj krešťansko sociálne pohyby, nech sa vám nesníva o žaludi. Není to pravda, že organizáciu krešťanských socialistov urobila ľudová strana. Len tolko je pravda, že v tomto pohybe brali účasť viacerí aj z ľudovej strany.

Luhanina je, že by krešťanskí socialisti pracovali *proti* ľudovej strane. Pravda je ale to, že krešťanskí socialisti nezaujímajú verejné stanovisko r. 67. ľudovej strany a neuspokoja sa *len* s politikou, lež robia aj hospodársku organizáciu. Pravda je, že bude krešťansko sociálna strana, *nie* ale *proti* ľudovej strane, lež proti liberalným, socialdemokratickým, radikálnym a demokratickým dráčom a buntošom tuď; darmo sa preto tešia a podsakujú, darmo sa aj o žaludi sníva, tým akýmsik prascom, krešťanskí socialisti osobitne maširujú síce, pri obrane krešťanstva, ale dokonale v jednom tábore budú s krešťanskou ľudovou stranou».

S týmto výkladom ohlávkových snov môžu byť spokojní tak «Slov. Týždenník», ako aj «Ľudové Noviny». Jestli staré kone myslia, sníva sa im podistým o novej ohlávke.

Zadovazujte predplatiteľov pre «Krešťan-a»!

POLITICKÉ CHÝRY.

Krešťanská ľudová strana v Šariši.

Obnovenou silou pokračuje krešťanská ľudová strana v započatej organizácii po všetkých stranách, kde má výhľady, že rozsiaté semeno jej nepadá na tvrdú pôdu. Za vhodnú pôdu považuje aj územie šarišskej stolice, v ktorej všetky volebné okresy — snáď jedného vynímajúc — sú ľudové, vzdor tomu ale v stolici tejto vyvolený bol posiaľ len jeden jedinký ľudový ablegát. Len svoju svätú povinnosť vyplňuje preto krešťanská ľudová strana, keď si na tom dá záležať, aby šarišský národ dokonale poznal jej program a verne i s úplnou oddanosťou pripojil sa ku jej zástave.

Prítomne aj na dvoch miestach držala krešťanská ľudová strana v Šariši ľudové shromaždenia. Jedno v nedeľu 18. augusta v obci *Miklšovágáš*, druhé v pondelok popoludní vo *Velkom-Lipníku*. V malosibiňskom okrese jedno a v hétháršskom druhé.

Ľudové shromaždenie v obci Miklšovágáš bolo veľmi impozantné a voličia ako slyšali prednášky ľudových rečníkov, odhodlane a s hlbokým presvedčením prisahali vernosť zástave krešťanskej ľudovej strany. Bolo na tomto shromaždení prítomných i veľa voličov zo susednej spišskej stolice, ktorí pozorne a s oduševnením slúchali zápalisté slová ľudových rečníkov.

Pred shromaždením voličia a početní hostia šarišskej inteligencie slyšali najprv sv. omšu v grécko katolíckom kostole. Po sv. omši zahájil ľudové shromaždenie krajinský vyslanec krešťanskej ľudovej strany Georg *Szmrecsányi* tak vážnou rečou, že oduševneniu prítomných nebolo konca kraja.

Prvý rečník bol dr. Mikuláš *Rusznák*, profesor bohoslovía z Prešova. V prednáške svojej vysvetľoval, ako bola založená krešťanská ľudová strana, udal príčiny, ktoré viedly ku jej založeniu a poukázal na významnosť a povolanie jej v budúcnosti. Rečník vykladal vývin

krešťanstva v Uhorsku od časov sv. Štefana kráľa, ktoré po mnohých a veľkých porobách v rozličných stoliach, najväčšiemu utlačovaniu vystavené bolo pod liberálnou vládou Tisovou. Vtedy povstala krešťanská ľudová strana, na jejžto zástave vypísané stojí: «Všetko treba obnoviť v Kristu!» Zpiatky treba priviesť ľud na cestu pravdy a zakoreniť panovanie krešťanstva v Uhorsku. Na tomto pracuje krešťanská ľudová strana. Vykladal rečník ďalej aj socialné otázky, ktoré pre ľud najosožnej dajú sa rozriešiť len v krešťanskom duchu, dľa ktorého nielen práva, lež týmto sodpovedne aj rovnaké povinnosti udeľujú sa ľudu.

Po tejto hlboko uváženej reči držal prednášku vyslanec krešťanskej ľudovej strany Koloman *Brestyenzsky*. Rečnil o doterajšom účinkovaní krešťanskej ľudovej strany a poukázal na nastávajúcu jej akciu na poli verejných záležitostí. Slová tohoto opravdového rečníka ľudu čarodejnou silou účinkovali na pospolitých poslucháčov, ktorí oduševneniu svojmu po každej vete dávali výraz hlučnými výkrikami a všestranným potleskom. Spomínal rečník zvlášte malých ľudí, malé existencie, o ktorých nikto sa nestaral v krajine, kým nebolo krešťanskej ľudovej strany. Od tých čias ale čo jestvuje táto opravde ľudová a čisto krešťanská strana a čo aký taký vplyv má na vládu, zo svojho programu uvádza do života kolko len môže. Čo aj do teraz urobila, to všetko previedla v záujme malých ľudí. Akciu svoju, účinkovanie svoje nezastaví táto politická strana a bude v tomto smere aj na budúcnosť pokračovať, kým nedosiahne ten cieľ, aby v Uhorsku všetci, veľkí i malí ľudia šťastliví boli. Vysvetľoval rečník tiež i tie prostriedky, ktoré ľud musí používať, jestli chce nasledovať program krešťanskej ľudovej strany, zvlášte na to upozornil poslucháčov, že ľud má nielen práva, lež aj povinnosti. — Vyzval ľud, aby sa zorganizoval, zakladal krešťanské spolky, čítal usilovne noviny krešťanskej ľudovej strany a varoval sa krčiem.

Veľké oduševnenie spôsobilo to osvedčenie rečníka, že krešťanská ľudová strana zvlášte na tom pracuje, aby najmenšia čiastka k výžive potrebná, od dane oslobodená bola, aby zotrená bola daň od hlavy, aby v budúcnosti zavedená bola dvojročná vojenská služba, ako tiež aby

malí remeselníci účastní boli všemožnej hmotnej podpory.

Po hlučných ováciach, ktoré po tejto reči nasledovali, Jozef Virág, farár radačský ohnivými slovami dal tej nádeje výraz, že dobré semeno slyšaných reči na užitočnú pôdu padne a podotknúc významnosť tohoto dňa, reč svoju zakončil: Nech žije Franc Jozef I., apoštolský kráľ uhorský.

Georg Szmrecsányi, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany ohnivým slovom a v tom hlbokom presvedčení, že kresťanská ľud. strana zvíťazí, zaključil ľudové shromaždenie.

Na tomto ľudovom shromaždení krom všetkých voličov z obce a ľudu vo veľkom počte zo susedstva prítomní boli: Ján Kurimszky, Ján Kelló, Alexander Kelló, Mikuláš Petrik, dr. Mikuláš Rusznák, Jozef Virág, Andrej Dvorcsák, Ján Prokopovics, farári; Pavel Petrsevich, Georg Brinszky, Michal Firtko, Štefan Takács, Ján Szprevács atď. Svetskú vrchnosť zastupoval slúžny Jozef Dobay lojálne a — bez žandárov.

Po ľudovom shromaždení bol obed v pohostinnom dome pána dekana a farára Jána Kelló.

Národnárske hlúposti.

Aby sa slovenský ľud presvedčil o hlúpostiach národnárov, uvádzame ich ako sú vytlačené v 33. čísle «Ľudových Novín». Stojí tam od slova do slova toto:

«Kreštan vyzýva svojich privržencov, aby sa v každej obci organizovali. Menovite na hontiansku stolicu sa hodili, tam chcú v mutnom loviť... Páni grófi poučujú nás, ako máme pokorne chudobu snášať, ako neslobodno na sociálnych demokratov slúchať. Vlci učia bäránkov pokornosti a detskej oddanosti v oči svetským a cirkevným vrchnostam... Keď by sa podobného dačo stalo v Rakúsku, takých švindlerov by smiechom zabil. U nás ale bohužiaľ si môžu Zichovci, Rakovskovci, Molnárovci dovoliť všetko, veď ich grófske a kňazské titule kryjú... Nech si páni Molnár i s Rakovským idu na iný jarmok, na príklad na maďarské strany a nech si tam svojho tátoša predávajú; my Slováci ho nekúpime, ba ani zdarma ho nechceme».

Papier je ozaj trpezlivý, že takéto hrozné hlúposti snesie. Nech si ich prečítajú kresťanskí Slováci a nech sa presvedčia, či s dobrým svedomím draho platíť môžu za ten tovar, aký im predávajú Hodža, Blaho a Skyčák!

Valné shromaždenie katolíkov Uhorska.

Krajinská Jednota katolícka ku valnému shromaždeniu katolíkov Uhorska uvenejňuje nasledujúce vyzvanie:

Krajinská Jednota katolícka, ktorá sriaďuje valné shromaždenie katolíkov Uhorska, na vedomie dáva katolíckemu obecnstvu, že VII-me valné shromaždenie katolíkov Uhorska vydržiava sa dňa 25., 26. a 27. augusta bežiaceho roku v Pätikostoloch (Pécs) v miestnosti na priestore výstavy vybudovanej.

Sriaďujúci výbor valného shromaždenia i pri tejto príležitosti vypúšťa dvojake karty, a síce: 1. *vstupné*, ktorým účasť brať možno vo všetkých zasadnutiach valného shromaždenia. *Cena 1 koruna*. S touto kartou spojená je poukázka k výhodnému cestovaniu. Kartú po jednej korune členovia katolíckej «Ľudovej Jednoty» dostanú zdarma. 2. *Členové karty*, ktoré oprávňujú ku stálemu a číslu karty zodpovednému sedisku pri verejných zasadnutiach, pri zatvorenom zasadnutí pred zakončením shromaždenia a ku hlasovaniu. *Cena 5 korún*. S touto kartou spojená je tiež výhoda pri cestovaní po železnici. Karty možno popredku vymeniť do 20. augusta u *Katolíckej Jednoty* (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.). Poukázky k výhodnému cestovaniu spolu s kartami zasiela Katolícka Jednota. Od 20-ho augusta vstupné a členové karty vymeniť možno u sriaďujúceho výboru v Pätikostoloch. (Pécs, Belvárosi Kath. Kör.)

Všeobecný program: V nedeľu popoludní dňa 25. augusta dve verejné shromaždenia. O 4. hodinách popoludní eucharistická procesia. Večer o 6. hodine slávnostné zahájenie valného shromaždenia.

V pondelok dňa 26. augusta od rána do 5. hodiny popoludní odbavujú sa rozličné kongresy a shromaždenia, totižto: shromaždenia a kongresy kresťanských socialistov, katolíckych spolkov tovaryšských; kongress eucharistický, shromaždenie spolku sv. Ladislava a spolku Školných Bratov, ako i odborné zasadnutia iných kulturálnych, charitatívnych a sociálnych spolkov. *Večer je prvé verejné a riadne zasadnutie*.

V utorok dňa 27. augusta ráno o 10. hodine je druhé a o 5. hodine popoludní tretie

verejné zasadnutie. Pred tretím verejným zasadnutím odbavuje sa zatvorené zasadnutie. Po zakončenom zasadnutí je pobožnosť vďakov vzdávaná v sídelnom chráme. Valné shromáždenie zakluči sa potom verejnou slávnosťou na priestore výstavy.

Bratia katolíct! Ku vám sa obraciame, čo stojíte na bojišti. Pospiechajte sem, aby ste sa učili a oduševňovali. Pospiechajte ku valnému shromáždeniu katolíkov Uhorska, aby ste vydali svedectvo o vašej vernosti ku viere a o vašom zmužilom srdci ku obrane nášeho náboženstva. Zbehosť a verné spoludržanie zabezpečia nám isté víťazstvo. Do videnia pri VII. valnom shromáždení katolíkov Uhorska v Pätikostoloch.

Katolícka Jednota.

*

Valné shromáždenie katolíkov Uhorska odbavuje sa toho roku v Pätikostoloch vo väčších rozmeroch ako doposiaľ v hlavnom meste krajiny. Začína sa dňa 25. augusta o 2. hodine popoludní. Najprv bude o tejto hodine valné shromáždenie «Katolíckej Jednoty Ludovej». Na tomto shromáždení môžu účasť brať 1. Všetci, čo majú vstupné ku valnému shromáždeniu katolíkov Uhorska. 2. Tí, čo nosia odznak krajinskej Jednoty. Tento odznak je biely kríž so svätou korunou. K dostaniu je u Katolíckej Jednoty krajinskej, pri objednaní vo väčšom počte príde kus na 30—40 halierov. Potrebovať ho môžu pri slávnostných príležitostiach zvlášte členovia Katolíckej Jednoty. 3. Kto nemá vstupného ani odznaku, nech si donesie vysvedčenie svojho farského úradu pečatou opatrené. Na toto vysvedčenie dostane sa vstupné ku shromáždeniu Katolíckej Jednoty ľudu a aj ku valnému shromáždeniu katolíkov Uhorska.

Katolícke valné shromáždenie katolíkov Uhorska drží nasledujúce zasadnutia: dňa 25. augusta v nedeľu večer zaháječné zasadnutie; v pondelok dňa 26. augusta o 6. hod. večer, v utorok o 10. hodine ráno a o 5. hodine večer verejnú zasadnutia.

Pri tých zasadnutiach držia sa prednášky o nasledujúcich predmetoch:

I. 1. Čo ďakuje pokolenie ľudské cirkvi katolíckej. 2. Hmotná neodvislosť, ako zveladenie osobnej hodnoty. 3. Sloboda tlače.

II. 1. Máme-li právo ku školám. 2. Naše úlohy cieľom osvety ľudu. 3. Vývin katolíckeho nábožného života a spoločensva.

III. 1. Sociálna sila katolíckej cirkve. 2. Mravné príčiny vysťahovania a liek proti tomu. 3.

Kulturálne úlohy kresťanstva. Záverečná reč: Cirkev a štát.

Krom verejných zasadnutí valného shromáždenia vydržiavajú odborné zasadnutia aj iné katolícke spolky vo veľkom počte.

Na valnom shromáždení katolíkov Uhorska prítomní sú: Julius Városov, arcibiskup kaločský; biskupi: gróf Mikuláš Széchenyi z Rábu, August Fischer-Colbrie z Košíc, Vazul Hosszu z Lugoša, Ottokár Prohászka zo Stolnobelohradu, Tibor Boromisza zo Szatmáru; gróf Vilhelm Batthyány, pomocný biskup z Nitry; Pavel Jedlicska, generálny vikár z Trnavy; vysvätení biskupi: Jozef Németh z Csanádu, Koloman Kránitz z Veszprému; titulárni biskupi: Michal Bogisich a Arpád Várady. Zo svetských veľmožov prítomní sú: gróf Ferdinand Zichy, minister okolo osobnosti kráľa a predseda kresťanskej ľudovej strany gróf Aladár Zichy, gróf Ján Zichy, gróf Jozef a Georg Majláth, gróf Eduard Pallavicini, Štefan Rakovszky, podpredseda kresť. ľudovej strany a snemu. Krom spomenutých na VII. valnom shromáždení katolíkov Uhorska účasť budú brať vo veľkom počte ešte i iní hodnostári cirkevní a svetskí, víťečníci katolíckeho obecnstva.

B E S E D N I C A.

Prsteň.

V rüdesheimskom hrade u rieky Rýnu panoval veľký hluk a krik. Ozýval sa brnkot šabiel a bodákov a počuť bolo dupot netrpezlivých koní. Príčina tohoto ruchu bola, že pán Rüdesheimu, chýrny hrdina, slovo dal cisárovi Bedrichovi, že s ním spolu bude bojovať na Svätej Zemi proti Saracenom za podmanenie svätého Hrobu. Preto shromáždil dnes všetkých svojich ľudí, a títo teraz v zbroji čakajú na svojho pána a veliteľa. Už-už ich zunovalo dlhé čakanie, lebo ešte nechodil. Aj kone hrabaly zem kopytami, otriasaly dlhými hrivami a rehtaly. Na čele bojovníkov bol kôň veliteľa, ktorého ledva že držal četník na úzde.

Bezpochyby by už dávno bol prišiel pán hradu, keby ho nebola zdržiavala jeko milá a anjelskej krásy dcéra Vilma. Nechcela ho pustiť na dlhú cestu. Obejmula svojho drahého otca, uprela naň vyplakané oči a riekla:

— Milý otče, teda tu ma chceš nechať? Celkom o samote v Rüdesheime a chceš odísť daleko, daleko za more, do krvavej bitky, odkiaľ snáď nikdy sa viac

nenavrátíš? Bože pomiluj! Nemám matky, vieš že zomrela. Nemám brata, ktorý by ma bránil, ani sestry, ktorá by mi bola družkou. Keď ty odídeš, budem celkom opustená, ako sirota, bez všetkej vôle a radosti.

Slová panny tak účinkovali na srdce ovcovo, že počal banovať svoj sľub a musel sobrať všetku silu, aby vedel dieťa svoje uspokojiť.

— Jediné dieťa moje, nermúť sa tak veľmi. Vieš, že ja idem do boja za Ježiša Krista, ktorý nás na križi vykúpil. Preto idem ďaleko cez more, abych vydobil jeho svätý Hrob a v tomto ma len nebudeš prekážať? Pánovi a cisárovi môjmu dal som rytierske slovo a pravicu, že s ním pôjdem, pri tomto zostanem a musím odísť. Ty, dieťa moje, nemôžeš ísť s nami. Remeslo bojovníkov je ťažké pre tvoje slabé ruky, tak že by si biedne zahynula či na veľkom mori, či na dlhej ceste. Roztopila by si sa, ako sňahový páper od lúčov slnečných. Zostaň tu v Rüdeshime zakaiaľ sa nenavrátim. Boh láskavý, za ktorého slávu idem do boja, bude ma brániť a chrániť a dovolí mi k tebe sa navrátiť. O tomto som istý. To je moja nádej.

Keď rytier toto dopovedal, vzal do ruky jeden pekný a jagavým drahým kameňom ozdobený prsteň, natiahol ho na ukazovací prst pravej ruky dievčata a toto povedal:

— Dieťa moje, dobre dávaj pozor na tento prsteň a často ho pozri, zakaiaľ drahokam tak jasne sa blíšti a ligoce ako včel, tak istá môžeš byť, že sa mi dobre vedie.

Potom ešte raz pobozkal a požehnal Vilmu, napomínajúc ju, aby dôvorovala v Boha a aby bola spokojná, potom ožobral sa od nej a spiechal za rytiermi a četníkmi na dvor. Jaknáhle zočil kôň svojho pána, na znak pozdravu hlasite zarehtal. Pán vysadnul naň, počom všetci bojovníci vyšvihli sa na kone a na znak veliteľov bránou von fahali. Z najvyššieho obloka hradu, ktorý hľadel na Rýn, vo veľkom zármutku sedela dcéra hlavného veliteľa pluku a hľadela za tiahnucim sa vojskom. Počúvala pieseň, ktorú rytieri k sláve Ježiša Krista prespevovali, jej oči lnuly na postave otcovej, ktorý jazdil na čele pluku a pokiaľ ho len videla nezpustila z neho oči. Zrazu k jednému lesu prišli rytieri. Dievča sa zarmútilo, sklonilo hlavu ako ruža, keď víchor duje kolo nej, hlasno a žalostne počalo nariekať. Nenie divu, veď Vilma teraz taká bola ako bäránok bez pastiera, ako vtáčik ktorý samotný zostal v hniezde, ako sirota, ktorá nemá ani otca ani matky.

Od tohoto času sto a storáz pozerala Vilma na drahokam prsteňa, a tešilo sa jej srdce, keď videla, ako sa čisto a pekne ligoce. Ona len na milého otca myslela ustavične a to povedomie, že sa mu nič zlého neprihodilo, potešilo ju džycky.

Takto to trvalo dlho, dlho.

Prišla jaseň. Hrozno na vrchu kde hrad Rüdeshim stál, pomaly dozieralo, konečne dozrelo. Z viniča visely veľké a ťažké strapce, tak že radosť bolo hľadeť nane.

Vtedy sa stalo, že dve šľachetné devy prišli ku

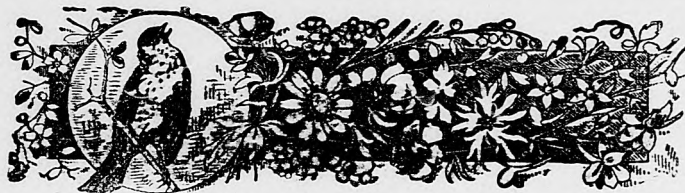
Vilme na návštevu. Jedna z nich sa volala Blanda a druhá Riza.

— Radi by sme výlet urobili na Rýn. Čas je príjemný a slnko teplo hreje. Poď s nami Vilma, — hovorila jedna z diev.

Spolu zišli z hradu k rieke. Hrozna toľko jedly idúci, koľko sa im páčilo, pri čom žartovali a smialy sa. Prijdúc k rieke, sadly do korábu a veslovaly vždy diaľ a diaľ. Zelené vlnky blíštalý sa v tisícero farbách, a okolo korábu plávalo sto a sto rybyčiek. Vilma raz vlnky, raz rybky obdivovala, vše zase na prsteň hľadela, ktorého drahokam dnes neobyčajne sa lesknul. Snáď nikdy tak jasne a utešene, čo otec Rüdeshim opustil. Rieka niesla koráb, v ktorom tieto tri devy sedely, vždy ďalej a ďalej, kolembajúc ho ako belčov. Ako čo by sa tešila tomu, že niešť môže takúto milú farchu. Zdalo sa to zďaleka, ako čo by tri biele lalie plávaly na vode. Panny spievaly starodávnú pieseň, ktorá utešene znela a srdcia rozkošou preplnila. K večeru takto prehovorila Vilma:

— Milé sestry, z rozkoše sme už dost zažily, je čas, aby sme sa domov navrátily.

(Pokračovanie)

CHÝRNIK.

Deň narodenia jeho veličenstva kráľa. V nedeľu dňa 18. augusta doplnil jeho veličenstvo kráľ 77. rok veku svojho. Z tejto príležitosti odbavovali sa slávnostné služby Božie v korunovačnom chráme kráľa Matiaša za prítomnosti hodnostárov cirkevných, zastupiteľov vlády, krajinského zákonodarstva a úradov vojanských a svetských. Zodpovedné pobožnosti vydržiavané boly aj vo všetkých farských kostoloch hlavného a sídelného mesta.

Schôdzky panovníkov. Minulého týždňa navštívil ruský cár nemeckého cisára pri Svinemünde. Sotva, že sa tento do Petrohradu navrátil, anglický kráľ prišiel na krátku návštevu k nemeckému cisárovi na zámok Wilhelmshöhe. Ako sa tu niekoľko hodín pobavil, anglický kráľ dňa 15. augusta navštívil jeho veličenstvo kráľa uhorského v Išli. Po slávnostnom prijatí na našom kráľovskom dvore dňa 16. augusta cez poludnie odcestoval anglický kráľ Edvard VII. do Marienbadu, kde sa za dlhší čas pobaví.

Svätoštefanské slávnosti. Ako po iné roky s veľkými slávnosťami svätý sa aj prítomne krajinský sviatok svätého Štefana, prvého apoštolského kráľa Uhorska v budínskom kráľovskom zámku a v korunovačnom chráme kráľa Matiaša. Pri processii so svätou pravicom

apoštolského kráľa, pospolitého ľudu bolo na tisíce, tak z hlavného mesta, ako i zo všetkých strán krajiny. Vláda, krajinské zákonodarstvo, úrady vojenské a svet-ské, trieda veľmožov s cirkevnými hodnosťarmi veľmi prispeli ku skvelosti slávnostného prôvodu. Pred sochou svätého Štefana holi osobitné služby Božie s kázňou pre pospolitý ľud. Slávnostne odbavovali krajinský sviatok svätého Štefana aj v Ostrihome, kde sa svätý kráľ narodil. Veľkolepé služby Božie holi tam nielen v Bazilike, lež aj v tej kaplnke, v ktorej pokrstený bol sv. Štefan. Zarovnak aj v Stolnobeľohrade, kde bol svätý kráľ pochovaný, slávnostným spôsobom slávil pamiatku sv. Štefana. Pohľadom na tieto slávnosti človek nevdôjak musí prísť na tú myšlienku, že ver Uhorsko ostane, bo musí ostať po všetky časy krajina kresťanská, kým má takého ochrancu, ako je sv. Štefan, prvý kráľ apoštolský.

Prítomnosť ducha. Alfonz XIII ty, kráľ španielsky, rád chodí medzi ľuďom tak, že ho nikto nepozná. Tieto dni sa viezol hradskou von z mesta i s kráľovnou na automobile. Náhodou sa ale na automobile čosi pohubilo. Kráľ a krá-

ľovna zošli z voza a kým söfför chybu naprával, prechádzali sa po hradskej. Tu razom kráľ zazrel blízko hradskej jeden ošarpaný skliepok a povedal kráľovnej že ide ta a kúpi si cigarety. Vskutku aj išiel do skliepku, lež ako dnu vstúpil, zbadal tam človeka, ktorý si tiež cigarety kupoval. Sklepník nepoznal kráľa a obslúžil ho. Kráľ ale nemal ohňa a prosil cudzieho člo-

veka, aby mu dovolil na jeho cigarete si zapáliť. Cudzinec podal kráľovi horiacu cigaretu, pritom sa ale zlaknul a začal sa triasť na celom tele. Kráľ si potom lepšie obzrel cudzineca, usmial sa a povedal mu: «Nebojte sa a nemajte za zle policajtom, že sú dakedy veľmi prísni». — Kráľ poznal človeka. Bol to jeden nebezpečný anarchista.

Strieľal dvojnóhé srny. Minulý mesiac dňa 31. júla v Assakürte šly dve dievčence z Pastuchova do hory hľadať hríby. Na to prišiel k nim hájnik a do jednej z nich vystrelil dva razy z flinty. Nešťastné dievča odviezli do nitrianskej nemocnice, kde so smrťou zápasí. — Čo zaslúži takýto hájnik?

Z biskupstva košického. Dr. Ján Csiszárík, tajom. komorník svätého otca a sekretár referenta uhorsko-rakúskeho veľvyslanectva vaticánskeho v Ríme, na niekoľko týždňov prišiel na odpočinok do Košíc, akožto do svojho rodiska. — Ján Kováre, košický katecheta za dočasného administrátora poslaný je na uprázdnenú faru Szikszó.

Čierne osýpky vo Viedni. Z Viedne oznamujú, že čierne osýpky, ktoré pred niekoľkými týždňami v X. okrese kde-tu

vystúpily, najnnvšie začínajú sa šíriť. Ačkoľvek o epidemii ešte nemôže byť reči, vrchnosť uviedla do života veľmi prísne ochranné poriadky. Len v nemocnici Franca Jozefa leží 18 na čierne osýpky chorých osôb.

Ukradli zlato. Z Máramarosszigetu oznamujú že z baní na zlato v Horgospataku a Oláhlaposbáni ukradli zlata v hodnote asi stotisíc korun.

Následník ruského trónu.

Chýry zo Spiša. Strašný oheň zúril dňa 8. aug. v spišskom mestečku v Gňazdoch. Zhorelo 95 domov aj škola katolícka. Škoda obnáša vyše jedného miliona korún. Bieda je veľká, lebo práve tam horelo, kde najchudobnejší bývali; mnohí neboli assekurovaní; mnohým, ktorí drevené domky mali, aj náradie zahynulo v ohni. Tak sa hovorí, že by ten oheň deti boli zapričinili, ktoré sa so zápalkami bavily. Smilujme sa nad tými poľutovania hodnými nešťastlivými, prispejme im s našimi milodarmi čím skorej k pomoci, budme milosrdní, aby sme milosrdenstva našli u Pána Boha! Milodary sa môžu poslať na farský úrad v Gňazdoch, Spiš. — V Nižnom Šmeksi bolo do 5. augusta 576 hostí, v Šmeksi bolo do 2. augusta 2591, v Tátralomnici bolo do 4. augusta 1269 a v Tátraszélaku bolo do 31. júla 1039 navštevovateľov, — Knieža Hohenlohe kúpil od obce Nižná Šunava les v Tatrách za 200 tisíc korún. Za tie peniaze si kúpili gazdovia majetok Donáta Szakmáryho v Lučivnej.

Srážka v tuneli pri Kremnici. Z Kremnice oznámujú, že v sobotu večer 10. augusta z Kremnice jachajúci osobný vlak v tamojšom tuneli, ktorý je asi jeden kilometer dlhý, po mokrých koľajniciach nevedel napredovať, lebo kolesá vlaku sa šmikaly a takto osobný vlak dlho ostal v tuneli. Z mesta Zvolena na Vrútky jachajúce dva rušne, ktoré poslali za osobným vlakom asi o 10 minút neskôr, v tuneli dohonili osobný vlak a vbehly do zadných vozňov osobného vlaku. Následkom srážky dva zadné nákladné vozne osobného vlaku sa dolámaly, ostatné vozne sa ale vyšinuly. Cestovateľom sa nestalo nič, iba hamovník Jozef Zsembery, ktorý následkom srážky spadol z vozňa, utrpel väčšie menšie úrazy. Cez noc premávku udržiavali presedaním, do rána ale železničnú dráhu privedli do poriadku.

Železničné katastrofy. Minulý týždeň až na troch miestach krajiny udaly sa železničné nešťastia. Väčšie nešťastie udalo sa medzi stanicami Csikszereda a Mádéfalva. Direkcia uh. kráľ. štátnych železníc o tomto nešťastí podáva túto zprávu: Na železničnej čiare Szepsiszentgyörgy—Gyimes dňa 15. t. m. jachajúci osobný vlak č. 8801. medzi stanicami Csikszereda a Mádéfalva vyšinul sa z koľajnic. Rušeň, konduktorský vozeň a tri osobné vozne sa dolámaly. Zpomedzi cestovateľov manželka Ludvika Karola Bergera, profesora gazdovskej akademie v Keszthelyi zomrela. Ťažko boli ranení zopomedzi cestovateľov profesor Ludvik Karol Berger, ďalej vychovávateľka Alžbeta Kirchner a dieťa Gressán Andra z Turn-Severinu; zo železničiarov ranení boli kurič Alexander Miklós a rušňovodič Tomáš Gál. Mŕtvu ženskú a ranených odviezli do nemocnice v meste Csikszereda. Stav ranených nenie nebezpečný. Vyšetrujúci výbor pod vedením koložvárskeho obchodného správcu železníc šiel hneď na miesto nešťastia, ktorého príčinu posiaľ celkom istotne nebolo možno ustáliť. Premávka asi za 48 hodín bola zaseknutá. — Správa uh. kráľ. železníc podáva zprávu aj o druhej železničnej nehode. Dľa tejto zprávy dňa 15. augusta v noci o 3. hodine

45. minútach na stanici Raitz (Slavonia) z osobného vlaku č. 5405. z omylu odpáli jeden osobný bezprostredne do Lipniku idúci vozeň, do ktorého o niekoľko minút vrazil nákladný vlak č. 5875. Vo vozni bolo päť cestovateľov, ktorí boli len nepatrne ranení a s najbližším vlakom ďalej cestovali. Rušeň a deväť vozňov nákladného vlaku sa porúchalo. Vyšetrovanie je zavedené. — Aj na košicko—oderbergskej čiare udala sa nehoda, o ktorej direkcia vydala tento oznam: Medzi stanicami Varín a Žilina rýchlovlak č. 6. v noci s 15. na 16. augusta dohonil nákladný vlak č. 74. a vrazil doňho. Dva posledné vozne nákladného vlaku sa porúchaly, ale dráha nie. Jeden cestovateľ utrpel nepatrné úrazy. Premávka za hodinu zasekla, prísne vyšetrovanie je v prúde.

Chýry šarišské. Jeho excellencia pán biskup čanásky Alexander Dessewffy, rodom zo Šariša, slávil minulé dni 50-ročné jubiläum svojho posvätenia za kňaza, a síce pre nemoc celkom v tichosti. Diecezánske kňazstvo na znak úcty a oddanosti venovalo chorému arcipastierovi svojmu drahocenný zlatý kalich a album s nepočetnými podpisami. — Prešov. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie navrátil sa dňa 12. augusta domov z kúpeľov Reichenhall a 15. augusta inštalloval slávnostne v Prešove za prépošta tamojšieho farára dôstojného pána Adalberta Zaborovského. Z príležitosti inštalácie veriaci venovali milovanému duchovnému zlatý kríž s retiazkou a mesto ako patrón drahocenný prsteň na znak lásky a oddanosti, k úcte oslavovaného usporiadal skvostný obed vo svojich miestnosťach Katolícky Kruh Rákócziho.

Židovské kúsky. Vyšetrujúci sudca trestného súdu budapeštianskeho kurrentuje kupca so súknom Dávida Daniela, ktorý si zariadil veľký sklep na súkno a keď veriteľov oškodil o 40.000 korún, uvrzol. — Michal Baron, agent spreneveril v Budapešti 690 korún a ufujazdil. — Armin Jutkovics, Móric Mendlovits, pani Samuel Weiss-ova zatknutí sú pre klamanie a krádež. — Leopold Kun (Kohn), 20-ročný kupecký pomocník rodom z Veršecu, ukradol svojmu šéfovi tovaru v cene 1600 korún. Kurrentujú ho.

Zhorela hora. V chotári obce Szempez (stolica prešperská), od jednej zo železničnej lokomotívy vyfrknutej iskry chytila sa mladá borová hora grófa Esterházyho a za krátky čas zhorelo vyše 15 katastrálnych jutár hory. Pre silný vetor hasičia a obyvatelia oheň len ťažko vedeli hasiť.

Krajinské družstvo kresťansko-sociálnych kruhov s príčinením pätikostolského kresťansko-sociálneho spolku dňa 25. augusta v Pätikostoloch veľké kresťansko-sociálne shromaždenie usporiada. Pri tejto príležitosti bude i posviacka zástavy spolkovéj. — Krajinské družstvo vyzýva všetky spolky kresťansko-sociálne, aby dľa možnosti na tomto shromaždení sa súčasťnily. Tiež spolu i na vedomie dáva, že valné shromaždenie krajinského družstva bude v Budapešti počas jasene vydržiavané.

Cholera v Rusku. Jako takmer každé leto, aj teraz sa objavila v Rusku cholera, a jako z Petrohradu oznamujú, nebezpečne sa šíri. V gubernii Samara posiaľ vyše 70 ľudí onezdravelo na chorobu a 16 z nich aj zomrelo. Obávajú sa, že v dedinách, kde niet pri ruke lekárska pomoc, zomre na cholera veľa ľudu. Spolok Bieleho kríža vyslal ta dve zdravotnicke oddelenia. V Simbirsku 12 ľudí onezdravelo na chorobu a v Astracháne tiež tolko. — Spolok Červeného kríža jedenkrátstotisíc rublov daroval na postavenie čaj vymeriavajúcich domov, aby ľud nemusel piť nevarenú vodu.

Cigáň vrahom. Zo Szombathelyu oznamujú, že v mestečku Szentgotthárd cigáň Juraj Horváth ukradol pred krémou jeden voz i s koňmi. Keď majiteľ voza cigána po dlhom prenasledovaní chytil, cigáň vytiahol krivák a majiteľa voza prebodnul. Beštiálneho cigána zatkli. — Ozaj, najsvrchovejší čas je už, aby s cigánmi bol urobený prísny poriadok.

Uderil hrom do jedného kaštieľa. Z Levoče oznamujú, že vo Falstine uderil hrom do kaštieľa krajinského vyslanca baróna Karola Jungenfelda a strechu kaštieľa zapálil. Kaštieľ úplne zhorel. Famíliu baróna a jeho hosta, spišského nadžupana Gejzu Salamona zo sna prebudil hrom, tak že ledva mali tolko času, aby sa zachránili. Zhorelo celé zariadenie kaštieľa, všetky rodinné šperky a cenné starožitnosti.

Krajinská púť do Svätej Zeme. Odehod dňa 3-ho septembra roku 1907. Smer cesty: Budapest—Fiume—Loreto, Rím—Neapol—Pompei, Messina, Alexandria, Jaffa, Jeruzalem, Nazarét, Alexandria—Venedig—Fiume Budapest. — Ceny súčasťenia: I. trieda 900 korún, II. trieda 700 kor., III. trieda 350 kor., v ktorej summe obsažené je zaopatrenie v Lorete, Ríme, Neapoli, Jeruzaleme a Nazaréte, ako aj na lodi. — Podrobným vysvetlením poslúžia: duchovný vodca Ferdinand Kaizer, kvardian kláštora Františkánov (Budapest, II., Margitkört 23.), technická správa: Uhorský podnik cestovateľský úč. spol. (Magyar Utazási Vállalat R. T., Budapest, IV., Eskü-ut 3.)

Dobré spisy.

Naše Noviny. Kresťansko-sociálny politický časopis. Vychádza každú druhú sobotu na šesť stranách. Zodpovedný redaktor Arnold Bobok. Vydavateľ Baňsko-Bystrický kresť. robotnícky spolok. Predplatná cena na celý rok 2 koruny 80 hal., na pol roka 2 kor. 40 hal., na štvrt roka 70 halierov. Jednotlivé číslo v mieste 8 hal. Na vidieku 10 hal. Predplatky zaslať treba na túto adresu: «Naše Noviny», Besztercebánya (Zólyomm) Wesselényi-u.

Členova knižička Spolku Kresťanskej miernosti Složil Karol Szentiványi, správca Krajinskej Jednoty Katolíckych Spolkov Uhorska. S potvrdením cirkevnej vrchnosti arcibiskupstva ostrihomského. Obsahuje návod ku sriadeniu kresťanských spolkov miernosti. Litánie najsl

Srdeca Pána Ježiša. Rozjímanie. K dostaniu za 14 halierov u Správy «Krajinskej Jednoty Katolíckych Spolkov Uhorska», Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

Stoličným výborníkom ku povšimnutiu.

Štatistika dáva nám to hrozné poučenie, že u nás každoročne vyše 21 tisíc hospodárskych majetkov premieňa majiteľov. Z toho nasleduje tá smutná pravda, že každoročne 21 tisíc hospodárskych rodín prichádza v našej vlasti na bubon. Intabulovaných dlžob bolo u nás roku 1867-ho 300 millionov korún, teraz je na hospodárstva intabulovaných 7500 millionov korún. Je to hrozný pokrok dolu vodou. Človekovi až vlasy dupkom stávajú, keď si na to pomyslí. Pozemky našej krajiny zadlžené sú teda do 60 procentov šacovnej hodnoty. Z 10 holdov patrí 6 holdov veriteľovi, ostatné štyri holdy sú mnohokrát tiež len dľa mena vlastnosťou majiteľa. Malí hospodári, robotníci, nádenníci vzdor veľkým výrobkom a vysokým mzdám nemajú poriadnej výživy. Nikdy tolko opustených, polonahých detí nebehalo po dedinách, nikdy tolko «chudobných vandrovných» neklopalo na našich dverách o almužnu, ako teraz. Chudobnieme, upádame, hynieme nielen na našom majetku, hmotne, lež aj mravne, predovšetkým ale v zdravotnom ohľade. Ako hynieme v ohľade zdravotnom, to nám zas zreteľne dokazuje tá nemilosrdná štatistika, ktorá ničoho nevie zatajiť. Táto štatistika ale hovorí, že lanského roku 80 tisíc ľudí zomrelo u nás na suchú nemoc. Suchá nemoc ale najviacej šíri sa v tých krajoch a v tej miere, ako ľudia požívajú liehové nápoje, teda pálené. Ako nás štatistika poučuje, pálené zapríčiňuje ľudu ešte aj iné nehody. Dľa úradného výkazu hlavného lekára stolice Abauj-Torna v tejto stolici ročite do 80 ľudí zomre následkom krčmových bitiek. Jestli to tak ide i v druhých stoliciach, to u nás každý rok 4—5000 ľudí zomiera pre bitkárstvo v krčmách. Toto robí pálené. Kynoží táto besnica tiež aj mravne náš ľud. Na dennom poriadku sú teraz vlámania, zbojstvá, vraždy, šudierstva a klamstvá každého druhu. Nikdy nebolo tolko nespoľahlivej čelade a tolko nesúceho robotníctva u nás, ako teraz. Vždy väčšie a väčšie výrobky a mzdy ako ľud

nečinia bohatším, tak neprispievajú ani k tomu, aby bol spoľahlivejší a usilovnejší.

Čo je príčinou tohoto hrozného a všestranného poklesku? Nič iné, ako šírenie sa požívania liehových nápojov, nadovšetko páleného. To je dokázaná vec, že nemierne požívanie liehu, špiritusu, z ktorého pálené robia, zhubí nielen zdravý rozum človeku, lež aj celú jeho telesnú sústavu a privedie ho o jeho majetok. Človek čo pije pálené, trätí chuť do roboty, slabne, lenivie, zdarebáče a čo je najhroznejšie, otravuje krv i svojich nevinných potomkov. Dokázaná vec je, že tie štáty sú najbohatšie a v najlepšom poriadku, v ktorých požívanie liehových nápojov, páleného, je zakázané alebo obmedzené v najmenšiu mieru. Dokázaná vec je tiež, že tie rodiny sú najzámožnejšie a najblaženejšie, kde hlava rodiny je človek striezlivý a poriadny, ako to vie každý, že kde je gazda korhel, tam krb rodinný je hotové peklo, javište jednotajných zväd, nesvárov a konečne peleš nevýslovnej chudoby a biedy.

Vodcovia ľudu: duchovní, učelia a celá intelligencia nech v chrámoch, vo školách a pri každej príležitosti v spoločenskom živote upozorňujú ľud na hrozné následky požívania liehových nápojov, zvlášte páleného. Žiadajme s celým dôrazom, aby krčmy a šenky, v ktorých sa merá pálené v nedeľu a vo sviatok zatvorené boly. Viacej obcí vynieslo už v obecnom úrade podobný pochvalný výrok. Z právomocností peštianska stolica tiež uzavrela, že na jej území v nedeľu neslobodno vymeriavať liehové nápoje. Najnovšie uzavrela právomocnosť stolice Háromszék, aby na jej území krčmy, šenky na pivo a pálené od 8. hodiny večer v sobotu do 5. h. rána v pondelok zatvorené boly.

Právomocnosť stolice Háromszék uzavretie svoje pošle všetkým právomocnostiam stoličným tým cieľom, aby sa ku nemu prihlásily. Toto uzavretie pojednávať sa bude vo výborovom zasadnutí každej stolice právomocností. Toto je, na čo [zvlášte obraciame pozornosť stoličných výborníkov, aby nezameškali stoličné výborové zasadnutia a keď k pojednávaniu príde prípis stolice Háromszék, nech sa k nemu nielen prihlásia, lež s dôrazom aj to žiadajú, aby jejich stoličná právomocnosť tiež vyniesla podobné pochvalné uzavretie, aby na území každej sto-

lice, teda po všetkých mestách a dedinách krajiny v nedeľu a vo sviatok krčmy a šenky pozatvárané boly. Toto odporúčame stoličným výborníkom k pomšimnutiu ku hmotnému ako i mravnému zveladeniu kresťanského ľudu.

DOPISY.

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Krešťane».

Chytám pero do ruky, aby som niečo zdelil cte- ným čitateľom nášho milého «Krešťana» o našej Magure.

Už je známo, že mafašovskí veriaci ztratili svojho starostlivého duchovného otca Jakuba Hillaya. Jeho účinný život bol už opísaný v jednom tohoročnom čísle týchto novín. Za predmet rozjímania podám tuná o ňom ešte to, že v testamente si žiadal, za hrobný nápis tieto slová: «Fui, quod es, eris, quod sum», po slovensky: «Bol som to, čo si ty, a ty budeš to, čo som ja».

Ak veľkú všeobecnú úctu požíval nebohý pán prépošt, ukázalo sa pri jeho pohrebe, ktorý bol tak veľkolepý, akého v Magure ešte nebolo vidno. Prítomné bolo 29 kňazov, medzi tými dvaja kanonici: brat nebohého a Popovics, potom náš hlavný župan Gejza Salamon, náš ablegát barón Karol Jungenfild, všetci starovesski páni bez rozdielu naboženstva a ohromný počet ľudu. Pohrabné obrady konali: kanonik Ladislav Popovics a kežmarský prépošt farár Franc Laufik pri pomoci mnohých kňazov. Pohrabnú kázeň tak slovenskú, ako aj maďarskú držal richvaldský farár.

Po pohrebe navrhol siarolubovenský farár Ján Csumitta, aby sa ku zvečneniu mena Hillay v Magure a to v Starej Vsi dáky užitočný ústav založil a aby sa potrebná summa skrze sbierku nadobudla. Návrh bol od kňazov prijatý. Ku tomu cieľu obetovali zaraz po prijatí návrhu: Jozef Szlovik, veľkokupec v Poľskom Zakopanom 100 korún, Peter Krávecz, farár hanušovský 60 korún, Ján Csumitta, farár starolubovenský 50 korún a Ján Szlovik, katolícky učiteľ podolinský 50 korún.

V noci medzi 10. a 11. augustom bola u nás veľká búrka. Dňa 11. augusta ráno udrel hrom vo Folštine do dreveného kaštieľa nášho gruntovného pána a ablegáta baróna Karola Jungenfilda. Celý kaštieľ a všetko, čo bolo v ňom, zhorelo na popol. Zhola nič sa neratovalo. Barón Salamon, náš hlavný slúžny a iní ktorí práve v tom čase boli tam na návšteve a ešte

spali, polonahí museli utekať, aby svoj život ratovali. škoda je veľmi veľká.

Žatva sa už aj u nás začala. Čas máme prajný, len noci sú najviac veľmi chladné. Kúpeľ Smrdožanku teraz veľmi mnohí cudzinci navštevujú. Statok spadnul v cene; za štyritýždňové prasiatka, ktoré na jar po 10 korún boli, teraz sotva 4 koruny dajú.

Matašovský kaplán je nazad poslaný do Oravskej Lokce, odkiaľ prišiel a do Matašoviec je za dočasného administrátora poslaný lokčanský kaplán Lipcsei.

S kresťansko-ludovým pozdravom *Magurčan.*

Ružomberok.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom obľúbenom «Krestane».

Volákosi neskoro máme žatvu toho roku. Po iné roky sme o takomto čase už tuho žali zbožia, a teraz nám to tak biedne ide. Nuž ale pre štrajk, nameraný proti Pánu Bohu, ani inšie nezaslúžime. Dost bude, keď len budeme mať čo zoberať z poľa, čo už aj v mesiaci októbri.

Nájomníkov k poľnej práci niet, a čo sú, tí sú až veľmi drahí. Tie fabriky, čo sa u nás nachodia, sú nám len na škodu a na úpadok nášho hospodárstva. Kým tu ešte fabrik nebolo, ináč nám išlo hospodárstvo, ako dnes. Dnes je to iba mizéria. Čo je síce do roboty, to všetko hrnie sa do fabrik, lebo tam si robí tak, ako sa jemu vidí, a tam ma istý chlebiček, tak v lete ako i v zime.

Od nás až do Koritnice robia železničnú cestu. Najlepšie pole nám vzali pod ňu, a keď by nám aspoň boli dobre zaplatili. Dali toľko, koľko haliermi sa dá celá cesta vydrotovárovať. A keď ju už robia, mohli by aspoň Ružomberok s Baňskou Bystricou spojiť. Nuž ale z toho že nič nebude. Také výhovorky, ako sú, že musia mnoho mostov robiť, tunel prekopávať, by mohli na bok odložiť.

Gazda.

Horniaky.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Krestane».

V jedných slovenských novinách, ktoré sú nie ani pre ľud, ani pre katolíctvo, čítam slová nepochopiteľné: «Efeta. Kazateľňa je osirelá. Onemeli duchovní».

No, Tebe, p. Rubu! niet pardóna. Na Horniakoch sa všade káže slovo Božie. Kňazi, kazatelia, rečníci ne-onemeli. Neodstrašia ich Vaši — tí, skrze Vás pokažení — čo sa tak boja kostola, čo tak obchádzajú Krista a navštevujú len emitere i neposvätené kaplnky. Dobré, vašimi čudnými heslami ešte nešľahnuté duše majú dost pokrmu duševného. Svätý Pavel, apoštol národov, má apoštolov i teraz u Slovákov. Kážu, slovo Božie ohlasujú a ohlasovať budú, kým len vládzu. Ani

Vy, ani tí Vaši so žiadnym hrozením im veru — na Vašu radosť? — ústa nezapcháte. Keď bude len jedna dobrá duša v kostole, i vtedy budú ohlasovať Krista a jeho sväté Božské evanjelium!

C. Učiteľ.

Prešov.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Krestane».

Treba mi opísať tú peknú slávnosť, ktorú sme mali u nás vo sviatok Nanebevzatia Panny Marie. Navštívil nás totiž osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie, aby nášho pána farára a dekana za prépošta benedikoval. Medzi sv. omšou udelil osvietený pán biskup požehnanie novému pánu prépoštovi a odovzdal mu odznaky prépoštské. Potom nový pán prépošt mal veľkú svätú omšu pod infulou, ktorú mu sám osvietený pán biskup daroval.

Takejte sv. omše sme už dávno nevideli u nás. Na slávnosti bola prítomná celá intelligencia mesta a stolice šarišskej. O 1. hodine bola hostina vo veľkej dvorane katolíckeho kruhu Rákócziho, pri ktorej odznelo mnoho oduševnených zdravíc. Po obede bola zábava na kolkárni a večer tanec pre mládež v miestnostach katolíckeho kruhu.

Aj to mi treba spomenúť, že minulý týždeň stala sa u nás bezbožná krádež. P. Quido, kňaz rádu svätého Františka sbieral peniaze na púť do Svätej Zeme. Nasbieraných mal už 2344 korún. Ako minulý týždeň išiel k obedu, peniaze mu z knikovnej skrinky ukradol voláky bezbožník. Podozrenie je na robotníka, akých pri opravovaní kostola františkánskeho teraz mnoho robí. Socialdemokratické noviny z tejto príčiny do podozrenia berú samého úbohého pátra, ako keby si on bol tie peniaze sám privlastnil a pritom tupia mníchov a nesvedomite očerňujú celé duchovenstvo. Náš národ sa natoľko pohoršil nad týmto ohavným pokračovaním socialdemokratov, že nábožní ľudia nahradí chcejú ukradnuté peniaze. Páter Quido to ale nechce prijať. Neočakávame my od socialdemokratov, aby chválili mníchov a duchovenstvo, jejich zlomyselné, nesvedomité a ohavné očerňovanie neškodí ale ani našim mníchom, ani našemu duchovenstvu, tým menej našemu nábožnému národu. Poznáme my dobre socialdemokratov a jejich politiku, ktorá sa zakladá len na pluhavom cigánstve.

Šarišan.

Kresťansko-sociálne shromaždenie v meste Trenčíne.

Mesto Trenčín dosavád ešte nemalo tak pamätného dňa, jako 11. augusta. Pamätným tento deň učinila tá veľká a radostná slávnosť, s ktorou sa kresťansko-sociálne shromaždenie previedlo. Súčasťnilo sa päťtisíc ľudí. Už tento veľký počet je veľké víťazstvo, ktoré pre-

kvapilo nielen našich horlivých vodcov, ale ešte i pánov socialdemokratov, ktorí shromaždenie to všemožne prekazif chceli. Demokrati skryte sa už v Trenčíne, vám už kresťanskí socialisti odcengali!

Už hneď ráno živé bolo celé mesto a napnute očakávalo, čo sa bude robiť. Veľký dážď nehatil statných bratov našich, aby na železničnú stanicu pod vedením pána dekana Rudolfa Misz a pána Gramantika v sprievode hudby išli a tam prišlých rečníkov Jána Bartosa a Ondreja Szalánczy privítali a slávnostným pochodom do miestnosti spolku ich priviedli. Celé mesto na toto oduševnenie bolo na nohách.

Hneď popoludní začali sa do mesta hrnúť i drahí bratia naši z okolia. Prišli sem vo veľkom počte zo Soblahova, Orechového, zo Skaly, z Teplej, z Kochanoviec, z Drietomy, z Bolešova, z Vágrobáňu, zo Selecu, z Turnej a z druhých ostatných obcí celého okolia, všetci s hudbou, so zástavami pod vedením svojich duchovných pastierov. Bolo to krása všetko to vidieť. Každý sa radoval, i príroda sa radovala, popoludní sa vyjasnilo a slniečko sa nám usmievalo.

O 4. hodine popoludní pohol sa ohromný zástup ľudu s hudbou na miesto shromaždenia na «Sigot». Tam boli prítomní i poprední mužovia mesta a okolia, jako: Rudolf Misz, Ján Hevera. Ján Krasznányzsky, Štefan Rényi, Ondrej Bereghy, Anton Kuliffay. Štefan Buesko, Ondrej Bucsek, Ján Simoncsik, Alexander Gabriel, Dezider Brestyenzsky, Ján Darvai, Žigmund Récska, Jozef Ronchetti, Edmund Brix, Štefan Nátly, Žigmund Sztraka, Kornel Horváth, Štefan Mittuch, Štefan Kászai, Karol Moyš atď.

Socialdemokrati, ktorí v ten istý deň predpoludním držali svoje, sotva 100 ľudí spočítajúce shromaždenie, čakali na nejaký zmätok, pre ktorý sa naše shromaždenie rozpustí, ale sa veru sklamali. Shromaždenie v tom najväčšom poriadku bolo odbavené. O polpiatej hodine s krásnou maďarskou a slovenskou rečou otvoril shromaždenie pán dekan Misz. Na jeho slová celý zástup hlučne prisvedčoval. Za ním rečnil Ondrej Szalánczy, vyslanec peštianskeho strediska po maďarsky a zdarne posvietil na potrebu kresťanského socializmu. Potom vystúpil Ján Bartos, tajomník baňsko-bystrického kresťanského robotníckeho spolku so slovenskou rečou, v ktorej socialdemokratov ukrutne štekľil. Ďalej nasledovala pekná reč Augustina Gramantik, ktorý vysvetľoval program kresťanského socializmu.

Všetky reči prítomní s veľkou oduševnenosťou počúvali. Konečne predseda s pár oduševňujúcimi slovami shromaždenie zakľúčil, načo shromaždenie sa v tom najväčšom poriadku rozišlo. *Prítomný.*

Vyzvanie.

Z príležitosti 750-ročného jubiläuma chýrneho pútnického miesta mariacellského, pod vedením niže podpísaných, dňa 26. augusta bežiaceho roku z okolia sempeškého pôjde processia do Maria-Celly. S touto

processiou môžu ísť veriaci maďarského i slovenského jazyka. Púť bude trvať 6 dní. V 1-vý deň pôjde sa s vlakom až do Lilienfeldu, kde sa vybaví pobožnosť krížovej cesty na kalvárii. — V 2-hý deň pôjde sa peší z Lilienfeldu ku Sv. Anne. — V 3-tí deň od Sv. Anny peší do Maria-Celly. — Vo 4-tý deň v Maria-Celly vybaví pútnici svoju pobožnosť. — V 5-ty deň pôjde sa vlakom z Maria-Celly do St. Pöltena; odtiaľ vlakom do Krumnusbaumu a prez Dunaj do Máriataferlu. — V 6-ty deň navráti sa pútnici s vlakom do Viedne, tam obhliadnu kostol sv. Štefana a večer o pol 7-mej príjdu do Prešporka, odkiaľ s večernými vlakmi môžu cestovať domov.

Pútnici z ktoréhokoľvek kraju prichádzajúci, siju sa dňa 26-ho augusta ráno pred siedmou hodinou na prešporskej hlavnej železničnej stanici a odtiaľ hneď o štvrt na 8-mu pohnú sa s vlakom do Viedne. Cesta po železnici z Prešporka do Prešporka, aj so všetkými processiónalnými útratami, tak že žiadnej bočnej sbierky nebude, stojí 15 korún 70 halierov. Kto chce ísť s touto processiou, ten spomenutú summu do 20-ho augusta poslať musí na túto adresu: «Plébánia Hivatal» *Egyházfa*, u. p. Pozsony-Királyfa.

Nížepodpísaní s úctou vyzývame veriacich, aby sa na tejto púti čím hojnejšie súčastnili.

Pavel Olas.

Viktor Maszárík,
bývalý farár schweimbachsky, včul
farár v Hasféri.

Spisy redakcii zaslané.

Modliaca knižka a spevník. Cieľom rozširovania maďarskej reči zvlášte pochvalnú myšlienku uskutočnila Sväto-Štefanská Spoločnosť vydaním modlitebnej knižky vo dvoch rečiach. Nemohlo sa doposiaľ žiadať, aby Slováč, alebo Nemeč, ktorý maďarskú reč len lámal, potreboval modlitebnú knižku, ktorej nerozumie, preto v mnohom ohľade aj modlitebné knižky boli toho príčinou, že reč maďarská, ktorej ako-tak naučila sa mládež v ľudových školách, nerozširovala a nevyvíňovala sa po okoliach. Tomuto odpomôžu modlitebné knižky sstavené vo dvoch rečiach. Mládež nemeckého, alebo slovenského jazyka dostane modlitebnú knižku v nemeckej alebo slovenskej reči, ku každej modlitbe a piesni pripojená je ale aj osnova v maďarskej reči. Mládež takto z počiatku snáď len zo zvedavosti potrebovať bude túto modlitebnú knižku, pozdejšie ale celkom privykne ku nej a naučí sa modlitbám a piesňam v maďarskom jazyku. Mládež naša ani z jednej ľudovej školy nemala by vystúpiť bez takejto modlitebnej knižky. Bolo by to k upevneniu náboženských a vlasteneckých citov v akých vychováva sa naša mládež v katolíckych ľudových školách. Po dávnejšom vydaní modlitebnej knižky v maďarskej a nemeckej reči, vyšla prítomne naším nákladom «**Modliaca knižka a spevník**» v maďarskej a slovenskej reči, ktorú sstavil *Jozef Masztich* a ktorá asi na 800 stranách obsahuje modlitby a piesne ku

všetkým pobožnostiam a príležitostiam v maďarskej a v slovenskej reči. K dostaniu je v trojakom vydaní. Cena modlitebnej knižky viazanej v plátne je 4 koruny. Červeným tiskom ozdobená modlitebná knižka viazaná v koži, stojí 5 korún, táže s pozlátenou väzbou v koži stojí 6 korún. Objednať možno tak túto modlitebnú knižku ako i všetky vydania Spoločnosti u: **Kníhkupectva Svätošťafeľskej Spoločnosti, Budapešť, IV. Kecskeméti-utca 2.**

Spisy Mikuláša St. Ferienčíka. I. Jedlovský učitel. Povešť zo života Slovákov. Turčiansky Sv. Martin. Tlačou a nákladom Kníhtlačiarkeho účastinárskeho spolku. 1907. Strán 184. S podobizňou autora. Cena 70 hal.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok 4 koruny
na pol roka 2 koruny
na štvrt roka 1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ctených predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám výšoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Odkazy redakcie.

Pinkas v Holiči. Nenie ste spokojní s osvietenými páňmi biskupami, ktorých vám dal vysvätiť svätý otec pápež a preto ste si sami vymenovali slúžneho za biskupa. Uctite a poslúchajte aspoň tohoto.

Pôvodca článku: «Nové svedectvo». Vaše svedectvo nenie žiadne svedectvo. Kresťanská ľudová strana nemá ani moci, ani vplyvu, ale ani času miešať sa do záležitostí rychtárov. Tým vašim svetlom nie «Kresťana», lež ani myš nevyženiete z diery.

J. J., obyvateľ jakubovský. Vo vašom dopise z Jakubova píšete takto: «Dáme sa klamať tomu farizejskému «Kresťanovi». Bratia, preč s «Kresťanom»! Neďajme sa klamať!» Zaiste ste sa fludrovice napil, keď ste túto hlúposť napísal.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 21. augusta.

Úradne značené priemerné ceny za 100 kilogramov.

Pšenica: tiská K 22.40—23.60, pešťianska K 22.25—23.40, stolno-belehradská Kor. 22.40—23.50, banátska K

22.10—23.30. — **Raž:** K 17.40—17.60. — **Jačmeň:** na krm K 15.30—15.50. — **Ovos:** prvotriedny 16.50—16.70, druhotriedny 16.15—16.50. — **Kukurica:** K 13.60—13.80. **Repica:** K 35.20—35.80. — **Proso:** K 10.00—10.50.

Múka:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	36.60	35.80	34.60	33.20	32.20	30.60	30.40
			č.	7	7½	8	
			K	28.80	26.80	18.00	

Drobné otruby: K 13.00, hrubé K 13.40.

Ďatelinové semä: lucerna (prima) K 135.00 do 145.00 za 120 kilogr.; Ďatelina K ———.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 0.00—0.00, žlté K 0.00—0.00 za 100 kilov.

Strova: Veľká biela fazuľa (bôb) K 18.50—19.50, tarkavá K 18.00—18.50. — **Hrach** lúpaný: K 24.00 do 43.—. — **Šošovica**, veľká čistá: K ————. — **Koňopné semä:** K 25.75—27.00. — **Lanové semä:** prima K ————. — **Rasca** (kmín): 87.00—89.—. — **Mak:** K 86.00—90.—. — **Ladník:** K ————. Všetko po 100 kilogr.

Koloniálny tovar: **Cukor** v klobúkoch K 76.25 do 76.75, kockový K 78.25—78.75, žltý K 77.00—77.50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 41.00, fiumánsky White-Star (***) K 34.00 za 100 kilogr.

Lekvár: srbský K 35.50—36.00, bosenský K 55.50 do 56.00 za 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 00.00—00.00, srbské (100 kusové) K 39.00—39.50.

Sviňská masť: budapešťianska K 148.00—149.00.

Slanina: vidiecka K 000.00—000.00, mestská 4 kusová K 131.00—132.00 za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom K 159.00 do 160.00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 48.00—49.00.

Vajcia: prima uhorské K 72—74, podľejšie K 70 do 72 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2.20—2.50, k vareniu K 1.40—1.60, syr 14—20 h., všetko v kilogramoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy k pečeniu K 6—10; kurence k smaženiu K 1.20—1.40, kurence k pečeniu K 2.00—2.40, sliepky na polievku K 2.50—3.00 za jeden pár.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Hladá sa

do Pukanca (Bakabánya, Hont vm.) rim.-kat. organista, zbehlý vo všetkých organistických povinnostiach Dôchodok: 310 K. v hotovosti, zo štóly asi 200 K. Rola a zahrádka 40 K. Z pečenia oplasiek asi 120 K. a byt s 3 izbami v cene 200 K. Volba bude iého septembra. Rekurse prijíma rim.-kat. plébánia, Bakabánya.

*Posvite moje tlsté lica, lica -
a som malý chlapec predsa,
to len - ktorá duša by sa nasadala:
»Kathreinerova Kneipp-sládová
káva" žičmila!*

Opravdová je
len v originálnych
balíčkoch s menom
Kathreiner.

Tá silná bôbková
káva nemá sa piť
bez nemišania!
**Kathreinerova Kneipp
sládová káva**
sa jedine dokázala
zanajlepší dodavok,
ktorý ľahko
stravuje,
posilňuje a
zdravou
čini krv.

Deti
sa majú len na
Kathreinerovú
navykať.

Najmilostivejšia pani,

viete Vy, prečo pri nakúpení
prídavku zreteľne mene
»Kathreiner« máme spomnúť!

Lebo ináč sa ošialíme a
lný napodobňujúci balík
nám dajú, ktorá všetky
významnosti »Kathreiner-
ovej« ohlušuje!

Lebo len

Kathreinerova Kneipp-

Malátová káva

dodáva následkom svojej
zvláštnej výroby priemnú
vôňu a chuť bôbkovej kávy.

Dohliadajte, milostivá pani, do-
konále, aby ste »Kathreinerová«
len v originálnych balíčkoch za-
pakovanú dostala s nápisom:
Kathreiner Kneipp-Malátová káva.

○ Pri objednavkách na naše
○ ohlasy, prosíme odvolávať
○ sa vždy na náš časopis.
○

!!! S 16 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-u. 28.

(Staré číslo domu VI., Gyár-utca 50. č.)

Odporuča pri úplnej záruke

benzin-motore ku mlynom a iným priemyselným
podnikom, taktiež

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojm vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!
Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi
domami slanou krytými. Cieľom rozšírenia týchto najnovších
strojov vymieňajú sa staršie parostroje.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:
parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatinu adt.
O nedostupiteľnej zvláštnosti týchto strojov pogaňa
zpravy: P. baron Jozef Kemény, Maros-Németi (Sedmo-
kradsko), P. Tóth Péterbagi, Csantavér (Stol. Bács.)
Cenník na žiadosť zdarma a franko.

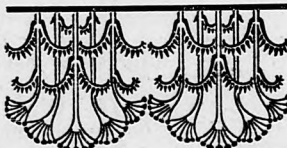
Darmo a franko

posielam na žia-
dosť moj cenník s
viac než 3000 ob-
razmi rozličných
solidných nástro-
jov hudebných.
Cis. a král. dvorný
dodavateľ

Ján Konrád

vývozný dom hu-
debnych nástrojov Brüx č. 487.
(Čechy). — Školské husle bez
sliacka K 4.80, 5.50, 6.—, 7.60.
K tomu sliaciek K —.80, 1.—,
1.80, Citary, harmoniky atd. na
sklaue. — Riziko vytvorené! —
Výmiena povolená alebo navra-
tenie peňazi.

Ziadajte si cenník

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovens-
kej reči, bohaté ilustrovaný cenník, ktorý viac
než 3000 obrazov obsahuje rozličných hodín,
zlatých a strieborných predmetov ako aj hu-
dobných nástrojov. — Svajcarsko pôvodný sys-
tem Roskopf patent K 5, Registrované »orel«
Roskopf nikol remontoar K 7.

1. hodinová fabrika cis a k. dvorný doposielateľ

Hans Konrád Brüx No. 400 (Česko.)

☞ Pozor! ☜

Hodinky s retiazkou.

len za kor. 2.50

len za kor. 2.50

dostane každý skvostné, gloria strieborné vačkové ho-
dinky systému Roskopf s patent anker strojom, idú
30 hodín so záruka 2 rokov, s primeranou paniel retia-
zskou len kor. 2.50, 3 kusy s retiazkami 7 korun. —
S poštovou dobierkou zasiela sklad svajcarskych hodin

S. URBACH,
Krakov číslo 24/I.